

Lausunto maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen HE 15/2017 täydentämiseksi

KHAL 03.04.2017 § 96

Kaupunginkamreeri: Valtionvarainministeriö pyytää lausuntoja hallituksen esityksen 15/2017 täydentämiseksi maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan täydennettäväksi maakuntien rahoituksesta 2.3.2017 annettua lakiehdotusta siten, että maakuntien rahoitusjärjestelmää voitaisiin käsitellä kokonaisuutena kaikkien maakunnan vastuulle siirtyvien tehtävien rahoituksen osalta. Näitä muita siirtyviä tehtäviä joiden rahoituksesta nyt lausunnolla olevassa laissa päätetään ovat aluekehittämisen ja rakennerahastotoiminnan, elinkeinojen edistämisen, alueiden käytön ohjauksen ja suunnittelun, maatalous- ja viljelijätukihallinnon, maatalous- ja turkistarhayrittäjien lomituksen, vesivarojen käytön ja hoidon, vesien- ja merenhoidon, rakentamisen ohjauksen, kulttuuriympäristön hoidon, maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämisen, ympäristötiedon tuottamisen ja jakamisen tehtävät sekä maakunnille lain perusteella erikseen säädettävät tehtävät.

Lisäksi esitysluonnoksessa ehdotetaan täydennettäväksi aiemmin annettuja esityksiä mm. sote-uudistuksen voimaannpanolaista. Kuntien kannalta merkittävin on voimaannpanolakiin esitettävä säännös, jolla varmistettaisiin että uudistuksen toimenpanon seurauksena kunnilta tai kuntayhtymiltä ei ryhdytä perimään takaisin sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen toimitiloihin myönnettyjä valtionavustuksia, jos toimitila jää pois alkuperäistä käyttötarkoituksesta.

Pohjois-Karjalan maakuntauudistusta valmisteleva taloustyöryhmä käsittelee luonnosta viikolla 14 Nurmeksens kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen. Lausuntoaika päättyy 13.4.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää käsitellä 30.3. päivätyn luonnoksen mukaisen lausunnon maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen täydentämisestä sekä antaa kaupunginjohtajalle ja kaupunginkamreerille oikeuden tehdä lausuntoon muutoksia Pohjois-Karjalan maakuntauudistusta valmistelevan työryhmän kokouksen jälkeen ennen lausunnon lähettämistä.

Kaupunginhallitus: Ehdotus hyväksyttiin.

Allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta tehdyn otteen oikeaksi todistaa:

Nurmeksessa 12.4.2017

Arkistosihteeri

Anne Korhonen

MUUTOKSENHAKUKIELTO**Oikaisuvaatimus/Kunnallisvalitus**

Muutoksenhaku-kielto ja sen peruste	Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta Muu peruste, mikä
--	--

Liitetään otteeseen/päätökseen

Valtionvarainministeriö
Lausunto 3.4.2017
Viite: VM/504/03.01.00/2017

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 15/2017) täydentämisestä

Nurmeksien kaupunki kiittää valtionvarainministeriötä mahdollisuudesta lausua maakuntien rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä täydentävästä ja muuttavasta lainsäädännöstä. Nurmeksien kaupungin mielestä nyt lausunnolla olevan lainsäädännön linja antaa maakunnille aiempaa uudistuslainsäädäntöä paremmat mahdollisuudet toiminnan järjestämiselle. Lainsäädännön tärkein linjaus on, että maakunnille tuleva rahoitus on pääsääntöisesti yleiskatteellista. Maakuntien päättäjillä on yleiskatteellisella rahoituksella mahdollisuus päättää itse rahoituksen pääpainopisteistä, jos maakunnille asetettavalla velvoittavalla lainsäädännöllä ei tätä mahdollisuutta liikaa rajata. Maakunnille on myös mahdollistettava päätösvalta maakuntien perimistä asiakas- ja käyttömaksuista päättämiseen ilman että maakunnan päätöksellä korotettujen tai alennettujen asiakasmaksujen vaikutus huomioidaan maakuntien valtionosuuksista.

Maakuntien rahoituksen osalta ei saa syntyä tilannetta, jossa yhdelle maakunnalle taloudellisten ongelmien takia myönnetty harkinnanvarainen avustus söisi muiden maakuntien rahoitusta suoraan asukasluvun suhteessa. Tämän takia Nurmeksien kaupunki kehottaa Valtionvarainministeriötä tarkistamaan lakiluonnoksen pykälät 7, 8 ja 31 tällaisen tilanteen syntymisen ehkäisemiseksi. Erityisen ongelmallinen on pykälän 7 kolmannen momentin kirjaus ”Harkinnanvaraisen rahoituksen yhteismäärää vastaava euromäärä vähennetään maakunnille maksettavan valtion rahoituksen kokonaismäärästä. Vähennys on kaikissa maakunnissa asukasta kohden yhtä suuri.” Asukasta kohden yhtä suuren vähennyksen tekeminen jonkun maakunnan harkinnanvaraisen korotuksen kautta voisi aiheuttaa ketjureaktion, jonka seurauksena yhä useampi maakunta joutuisi anomaan harkinnanvaraista korotusta. Erittäin valitettavana ja lainvalmistelun kannalta ongelmallisena Nurmeksien kaupunki pitää sitä, että kyseistä 7 pykälän kolmatta momenttia ei ole otettu mukaan tälle lausuntokierrokselle, vaikka se on tullut uutena momenttina 1.9.2016 päivätyn korjatun lakipaketin jälkeen.

Nyt käsittelyssä olevan lainsäädännön ulkopuolelta Nurmeksien kaupunki haluaa esittää Valtionvarainministeriölle huolensa maakuntien rahoituksen riittävydestä tilanteessa, jossa maakuntien kunnilta ja kuntayhtymiltä vuokraamien sote-kiinteistöjen vuokratasoa ollaan määrittelemässä. Jos sote-kiinteistöjen vuokratasoa korotetaan huomattavasti kunnissa yleisesti olleesta käytännöstä, on tästä aiheutuvat kustannukset huomioitava maakuntien tai maakuntien kiinteistöpalveluyhtiön rahoituksessa. Vuosien 2017 ja 2018 sote-kulujen käyttäminen maakuntien rahoituksen pohjana ei riitä kattamaan nousevia vuokria. Pohjois-Karjalassa ongelma on huomattu Siun soten rahoitus pohjaa tarkistettaessa ja ongelma on jouduttu ratkaisemaan Siun soten maksuosuuksia korottamalla.

Yksityiskohtaisina huomioina Nurmeksien kaupunki haluaa huomioida muutamia seikkoja.

6§ Valtion rahoituksen tarkistaminen

Pykälässä määritellään pohja valtion rahoituksen tarkistukselle. Pykälän mukaisesti luvun 3 eli sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluiden laskennallisten kustannusten perusteita tarkistettaessa

käytettäisiin maakuntaindeksin muutosta lisättynä 0,5 prosenttiyksiköllä. Sen sijaan luvun 4 eli maakuntien muiden tehtävien laskennallisia perusteiden muutoksessa käytetään maakuntaindeksin muutosta kerrottuna kertoimella 0,3. Tätä perustellaan sillä, että muiden tehtävien rahoitusmuutoksissa huomioitaisiin vain palkkamenojen osuus kustannuksien muutoksesta.

Vaarana on, että rahoituksen eritasoisten indeksien kautta maakuntien sisäinen toiminta muodostuu ongelmalliseksi ja toimintojen pitkäaikainen rahoitus tulee hankalaksi ennakoida. Maakuntien toiminnan kannalta Nurmeksien kaupunki pitäisi järkevänä, että kahden erilaisen toiminnan indeksien kertoimien välille ei tule näin suurta eroa. Luvun 4 maakuntaindeksi kerrointa tulisi korottaa 0,3:sta ylöspäin.

Tätä toimenpidettä tukee myös 2.3.2017 päivätyn hallituksen esityksen perustelu sivulta 674, jossa todetaan että ”Rahoitusperiaatteen kannalta ei kuitenkaan voida pitää täysin ongelmattomana sitä, että maakuntien rahoitus mitoitetaan lähtökohtaisesti 10 vuoden ajaksi siinä määrin alhaiseksi, että ei ole varmuutta miten maakunnat kykenevät lakisääteisestä palvelujen järjestämisvastuusta selviämään.”

18§ Kasvupalvelukerroin

Yleisesti Nurmeksien kaupunki pitää erinomaisena että kasvupalvelukerrointa laskiessa suurimman painoarvon saa työttömien työnhakijoiden määrä ja myös työttömyysaste huomioidaan.

Lainsäädännön perusteluteksteissä ja pykälätekstissä (18§) on kasvupalvelukriteerin työttömien työnhakijoiden määrän tietojen keruusta ristiriitaisia linjauksia. Yksityiskohtaisissa perusteluissa tiedot työttömien työnhakijoiden määrästä saataisiin työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastosta ja pykälätekstissä sama tieto sanotaan hankittavan Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta. Nurmeksien kaupunki esittää, että tiedot saadaan tältä osin työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoista ja tämä kirjataan myös pykälätekstiin.

20§ Maakunnan muiden tehtävien asukastiheyskerroin

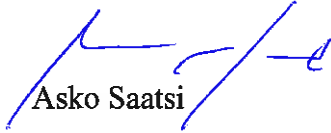
Nurmeksien kaupunki haluaa myös kiinnittää huomiota 20 pykälän asukastiheyskertoimeen. Lakiluonnoksen mukaisesti kerrointa laskettaessa käytetään väestötietojärjestelmän tietoja asukasmäärästä varainhoitovuotta edeltävästä vuodenvaihteesta sekä Tilastokeskuksen tietoja maapinta-alasta. Nurmeksien kaupungin mielestä asukastiheyttä määritettäessä maapinta-ala ei anna oikeaa kuvaa. Itä-Suomen suuret vesistöt aiheuttavat kustannuksia maakuntien toiminnalle. Näitä kustannuksia ei korvata myöskään saaristolaisuuslisästä. Esitetyn lainsäädännön mukaisesti Pohjois-Karjalan maakunta ei saa lainkaan saaristolaisuuslisää suurista aluetta jakavista vesistöistä huolimatta. Nurmeksien kaupunki esittää että asukastiheyskerrointa laskettaessa käytetään maapinta-alan sijaan kokonaispinta-alaa.

Laki maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta

47§ Valtionavustusten takaisinperinnästä luopuminen

Nurmeksen kaupunki pitää esitettyä muutosta kuntien kannalta erittäin tärkeänä ja kannatettavana. Muutoksen avulla turvataan, ettei yksittäiselle kunnalle tule maakunnassa tehtävien palveluiden uudelleenarviointien takia suuria taloudellisia vaikeuksia tukien takaisinperinnöistä.

Nurmeksessa 12.4.2017

Asko Saatsi

Kaupunginjohtaja

Jussi Sallinen

Kaupunginkamreeri

